

способом обробки.

На підприємствах ресторанного господарства цілком ймовірно є ситуація, за якої працівники часто можуть нехтувати нормами, на підприємствах існують крадіжки продуктів, адже немає систематизованої системи, яка б показувала, яку кількість тих чи інших продуктів витрачено для кожної страви. Тому актуальним залишається питання автоматизації процесів обліку витрат виробництва на підприємствах ресторанного господарства.

Як показало дослідження, одним із найвдаліших шляхів автоматизації та відповідно й оптимізації витрат на підприємстві ресторанного господарства є встановлення спеціального програмного продукту, який дасть змогу контролювати кількість продуктів, що прийшли, та суму тих, що були відпущені. Дана система повинна складатися із трьох основних компонентів : база даних, розрахунки та контрольні звіти.

«База даних» буде складатися із статей калькуляції, елементів витрат, варіантів обліку витрат, списків матеріальних цінностей та інших складових, що необхідні для конкретного підприємства. Пункт «Розрахунки» міститиме в собі розрахунки сум випуску продукції та калькуляції. «Контрольні звіти» - звіти про фактичний випуск продукції, звіт зі зведення

витрат (зведення за статтями калькуляції, витратами, відхилення від плану та факту, звіт по калькуляціях витрат окремого цеху або ж підрозділу. Для розрахунку калькуляцій фактичної собівартості виробів необхідно використовувати коди аналітичного обліку. Розподіл прямих витрат і фактичних кошторисів витрат на одиницю кожного виробу виконується на основі фактичних обсягів випуску продукції за місяць. Таким чином, саме таке аналітичне забезпечення дасть змогу для фактичного ведення витрат на виробництво, фактичних калькуляцій собівартості виробів, та розрахунок суми витрат по цехах та в цілому на підприємстві ресторанного господарства.

Отже, облік витрат операційної діяльності підприємства ресторанного господарства має чимало особливостей, при цьому залишається вагома проблема оптимізації витрат та автоматизації обліку шляхом створення програмного продукту, що буде підходити під конкретні умови здійснення операційної діяльності підприємства ресторанного господарства. Разом із цим рекомендуємо використовувати середньозважені ціни за певною групою продуктів, що встановлюватимуться за конкретною групою продуктів.

Список використаних джерел:

1. Лисюк О. Облік виробництва, сировини і товарів у підприємствах громадського харчування: рахунок 23 чи 28 / О. Лисюк, Ю. Чацькіс // Бухгалтерських облік і аудит. – 2012. - №8. – с. 28-31.
2. Методичні рекомендації по введенню національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в сфері громадського харчування та побутових послуг, гармонізованих з міжнародними стандартами: Наказ Мін-ва економіки та з питань європейської інтеграції України від 17.06.2003 р. №157.
3. Шкварчук Л.О. Ціноутворення / Шкварчук Л.О. – Київ: Кондор, 2016. – 460 с.

УДК 657.1

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Головай Н.М. – к.е.н., доцент; Біланенко В.М. – магістрант
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

В сучасних умовах правового регулювання, коли вітчизняне законодавство створює необхідні юридичні підстави для ведення підприємствами господарської діяльності, визначає обов'язковість її відображення в системі бухгалтерського обліку на основі встановлених принципів, а також уможливорює вільний вибір суб'єктам господарювання методів ведення бухгалтерського обліку, на мікроекономічному рівні виникає необхідність розробки методики обліку, яка найбільш повною мірою відповідає б особливостям їх діяльності. Мова йде про обґрунтований вибір правил, способів та прийомів

ведення обліку, які мають на меті забезпечувати суцільний обліковий процес та всебічно відображати ідеологію діяльності відповідного окремого підприємства.

Необхідно відмітити, що теоретико-методичні проблеми щодо формування облікової політики вітчизняних підприємств та організацій, незважаючи на значні здобутки в цій сфері, залишаються дискусійними та знаходять широке висвітлення в науково-практичній літературі. Незважаючи на велику кількість робіт, в яких висвітлені проблеми з регламентації облікового процесу, окремі питання щодо формування

облікової політики підприємства залишаються дискусійними і не розв'язані остаточно: не обґрунтовано у повній мірі змістове наповнення окремих складових Положення про облікову політику; у більшості робіт висвітлення проблеми здійснюється, як правило, з позицій бухгалтерського обліку без ув'язки з проблемами управління в цілому і без орієнтації на цілі забезпечення конкурентоспроможності та подальшого економічного розвитку підприємства; не враховані сучасні вимоги щодо формування цілісної моделі облікової політики.

Необхідно відмітити, що в системі вітчизняного законодавства окремого нормативного документа з питань регулювання облікової політики немає. За таких обставин, посилаючись на міжнародний досвід та з метою усунення спірних моментів, пропонуємо розробити такий документ у форматі П(С)БО. Крім того, оскільки на сьогодні не розроблено Концептуальної основи до НП(С)БО, що ускладнює їх розуміння та порядок застосування суб'єктами господарювання облікової політики, необхідно відмітити важливість розробки і цього документу.

На основі проведеного аналізу чинної нормативно-законодавчої бази з питань облікової політики, визначено, що облікова політика будь-якого підприємства повинна бути оформлена документально у вигляді Наказу про облікову політику, який має містити такі розділи:

1. Організація роботи бухгалтерської служби;
2. Методика бухгалтерського обліку;
3. Організаційно-технічні аспекти організації обліку.

Наказ про облікову політику складається в довільній формі та має містити опис методичних принципів, питань техніки та організації бухгалтерського обліку конкретного підприємства. Проте Наказ про облікову політику не повинен стати єдиним, а лише основним щодо питань регулювання й узгодження правил ведення бухгалтерського обліку, формування фінансової звітності у підприємстві. Пропонуємо доповнювати Наказ внутрішніми правилами, положеннями, інструкціями, зразками типових документів, рішеннями власників тощо. Крім того, у підприємстві має бути розроблена та затверджена відповідна проектна документація з побудови бухгалтерського обліку, до якої належать план організації бухгалтерського обліку, графіки документообороту, проект організації автоматизованого бухгалтерського обліку, що забезпечуватимуть документальне оформлення способів ведення бухгалтерського обліку, складання фінансових звітів та засобів їх реалізації.

Досліджуючи наказ про облікову політику

будь-якого підприємства, можемо відмітити, що хоча під час формування облікової політики визначаються методи ведення саме бухгалтерського обліку, однак, фактично вони впливають не лише на обліковий процес, а й на процес реалізації інших управлінських функцій, зокрема планування, контролю, економічного аналізу тощо. Тобто можемо дійти до висновку, що облікова політика - це сукупність принципів, методів та процедур, що використовуються системою обліку для складання звітності, а також формування всебічного інформаційного забезпечення для ефективного реалізації функцій управління.

Вибір окремих методів обліку так чи інакше впливає на реальні процеси відтворення капіталу підприємства. Так, зокрема застосування прискорених методів нарахування амортизації необоротних активів. Завдяки вибору методів прискореної амортизації, уможливується прискорене повернення інвестованого капіталу та відбувається створення умов для прискореного оновлення відповідних об'єктів. Водночас, використання цих методів може призвести й до негативних наслідків у вигляді зростання собівартості продукції та інших витрат, а також зниження рівня рентабельності підприємства у перші роки використання відповідних засобів праці.

Вплив на показники фінансової звітності мають не тільки методи нарахування амортизації, а й методи оцінки вибуття запасів, методи формування резерву сумнівних боргів, методи створення забезпечення майбутніх витрат і платежів тощо. У кінцевому підсумку це призводить до того, що розмір прибутку (збитку), який відображається у фінансовій звітності підприємства, носить певною мірою суб'єктивний характер, так як залежить від вибору тих чи інших облікових процедур та методів обліку.

Система бухгалтерського обліку повинна формувати інформацію, що задовольняє потреби широкого кола зацікавлених користувачів. Сучасний бухгалтерський облік є інформаційною базою, на основі якої можлива підготовка різних видів бухгалтерської й іншої звітності, зокрема фінансової, управлінської, податкової, статистичної звітності перед державними органами контролю й ін. При цьому варто враховувати, що підсумкова (звітна) інформація тісно зв'язана з нормуванням, плануванням, контролем і аналізом. Виходячи з цього до складу звітної інформації повинні входити, крім фактичних даних, планові, нормативні, кошторисні показники, а також показники відхилення від них як в абсолютних, так і у відносних величинах. Отже можемо зробити

висновок про необхідність зміни процесу формування облікової інформації з акцентуванням уваги на інтеграцію системи бухгалтерського обліку із підсистемами управління. Це обумовлено необхідністю задоволення як внутрішніх так і зовнішніх користувачів облікової інформації, що впливає на ефективне функціонування системи управління підприємством [1].

Підсумовуючи вище викладене, можемо зробити висновки, що формування облікової політики є ґрунтовним процесом, який вимагає

наявність організаційних, кадрових і технічних можливостей та не завершується на етапі затвердження Наказу про облікову політику, а має безупинно продовжуватися й удосконалюватися аж до моменту припинення діяльності підприємства. Керівники повинні бути зацікавлені ефективно налагоджувати аналітичну роботу у підприємстві, що забезпечить проведення всебічного аналізу та надасть змогу використовувати його результати, особливо для формування власної ефективної облікової політики.

Список використаних джерел:

1. Головай Н.М. Удосконалення облікової політики в умовах функціонування інтегрованої системи обліку // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – Вип. 30, частина 2. – С. 242-245.
2. Головай Н.М., Гордополова Н.В., Гордополов В.Ю. Перспективи розвитку вітчизняної системи бухгалтерського обліку // Фінанси, облік і аудит: збірник наукових праць / Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Київ, 2013. – Випуск 20/1. – С. 96-99.
3. Житний П.Є. Облікова політика в умовах розвитку фінансово-промислових систем: методологія та організація [монографія] / П.Є. Житний. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В.Даля, 2007. – 351с.
4. Крупка Я. Економічна безпека підприємства та її реалізація через систему облікових принципів / Я. Крупка // Облік як інформаційна система для економічної безпеки підприємств в конкурентному середовищі: Матеріали міжнар. наук.-практ. конференції. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – С. 57–60.

УДК 657: 65.012.32.001.32

ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Балазюк О.Ю. – к.е.н.; Сисоєва І.М – к.е.н.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Сучасні тенденції розвитку глобальної економіки свідчать про зміни типів економічних систем. Майже два десятиліття тому Європейська Рада визначила для Європейського Союзу завдання стати найбільш конкурентоспроможною та динамічною економікою, що базується на знаннях та здатна до постійного зростання. Основним орієнтиром економічного прогресу є, безумовно, інноваційний шлях розвитку. Досвід розвинутих передових країн довів, що єдиною ефективною методологією впровадження інновацій є методологія управління проектами.

За визначенням Світового банку: «проект - це комплекс взаємозв'язаних заходів, спрямованих на досягнення у проміжку визначеного періоду часу і при встановленому бюджеті поставлених завдань з чітко визначеними цілями».

Управління проектами (project management) являє собою процес створення, планування, реалізації та контролю за ресурсами проекту за допомогою специфічних методів, завдяки яким проект завершується успішно і досягає своєї мети.

Обліково-аналітичне забезпечення інвестиційної діяльності досліджувалось

багатьма авторами, зокрема це праці І. Бланка, М. Боднара, З. Задорожного, Я. Крупки, Б. Литвина, А. Пересади, О. Петрик, П. Рогожина, В. Шевчука. Однак, дослідженням облікових аспектів сучасних методів проектного менеджменту займалось досить обмежене коло авторів, серед них варто виділити В. Буркова, С. Стоянову-Коваль, М. Бутко.

Беззаперечним є факт, що стан обліку інвестиційної діяльності на українських підприємствах не задовольняє потреби управління. Причиною цього є недооцінення потенціалу його функцій, невикористання його усіх його можливостей, а також відсутність інтеграції у самій обліковій системі.

На основі раціональної побудови облікового процесу така робота забезпечує своєчасну і повну підготовку даних про інвестиційну діяльність, підвищує їхню ймовірність, створює можливості повнішої реалізації зовнішніх корисних функцій обліку в процесах підготовки, прийняття інвестиційних рішень, контролю та оцінки виконання.

При використанні методології управління проектами в розвитку бізнесу слід мати на увазі: якщо проект інвестицій містить кілька видів робіт, то всі вони мають бути враховані на